

Greta Lobo-Braakensiek

LENTE- WOLKEN

van

HERMAN C. J. ROELVINK

Herman C. J. Roelvink

Kon. Vereeniging
„Het Nederlandsch
Tooneel”

Hein Harms

Ons gure land is een menschelijke kwaliteit, die door velen slechts al te zeer gemist wordt in hun leven, om er tegen bestand te zijn, indien die zich in woord of beeld — en tenslotte in het leven zelf — openbaart. Die menschelijke kwaliteit — indien we die zoo noemen mogen, want waar ze zoo zeldzaam voorkomt, lijkt ze meer op 'n uitwas — heet: *charme*. Vandaar, dat waar op het tooneel die kwaliteit zich openbaart, men zeker zijn kan, dat 'n uitgezocht stalletje, parterre- en fauteuil-publiek op zal komen, om deze in hun dagelijksch leven zoo zelden voorkomende sensatie, toch eens aan den lijve te beleven, van een van de wel-doendste zijden van de menschelijke veelzijdigheid, toch ook eens als 'n weldadige ziele-friction te genieten. En welke fijne vriendelijke, teer stemmende dingen er in een stuk als „Lentewolken” ook mogen voorkomen, het blijft 'n onweerlegbaar feit, dat het succes ervan voor 'n gedeelte te danken is aan de demonstratie in de personen van deze kristallisatie van gemoedsrijkdom, in zijne vele en diverse nuances.

Of is ze niet charmant, die oude Mevrouw de Wilde, die de jeugd en z'n lentestormen zoo vriendelijk en welwillend beziet, dat het zoo gesloten hart van Phil, die den heelemaal niet charmanten bijnaam van „de ongure” bij zijn vrienden draagt, er van open springt en de sluizen van z'n hart zich openen, om haar z'n smart te bekennen, 'n eerste weldadige uiting, die spoedig leiden zal tot 'n gelukkige ontkenning. Want gelukkig is de ontkenning! Zonder dat was de charme te bitter van nasmaak, had er twijfel kunnen rijzen in menige teer gevoelige ziel omtrent hare warmte en het weldadige van hare schittering. Het begint eigenlijk niets charmant. En als de omgeving, met het ouderwetsche tuintje en achterhuis van 'n oud Delftsch buurtje — we zien de Delftsche toren met stemmige oude buurthuisjes op den achtergrond boven het muurtje uitsteken — ons niet wat liefliks had beloofd, we zouden het niet geloofd hebben bij het dispuut ontstaan tusschen de meisjes-studenten daar verzameld ter gelegenheid van de verkiezing van Do, (Riek Hopper) tot presidente van eene meisjes-studenten-vereeniging. Phil (Jac. Reule) heeft op de vergadering, waar zulks geschied is, haar candidatuur bestreden, en dit volgens de uitlatingen der meisjes en van den aanwezigen student Fred (van Kerckhoven Jr.) niet op loyale wijze. Het dispuut hierover schijnt Do echter pijnlijk aan te doen en ze weigert beslist in te gaan — zooals ieder haar aanraadt — op de beweringen door Phil geuit. Algemeene verbazing. Echter waar zij, als presidente, het niet wil, dan maar niet. Meisjes af.

Fred echter, die als zoovelen, verliefd op Do is, — hij woont in het rechtsche huisje bij de allervriendelijkste juffrouw Petronella, alias Piet, op kamers — lucht echter na hun vertrek nog eens z'n verontwaardiging over deze en andere daden van den „ongure”, wordt echter driftig terechtgewezen door Do, die plotseling verhaalt, hoe de student in quaestie in zijn leven meer ellende heeft gehad dan zij allemaal, dat zijn vader zich van het leven beroofde, en 'n faillissement daarvan het gevolg was en hoe ze meer respect moesten hebben voor den stillen trotschen jongen, die in een huisje daarachter, welks verlichte raam in den vallenden schemer te zien is, woont. Net daarna vertoont zich vóór dat raam het silhouet van den jongen in quaestie op het gordijn, en dat verlichte raam blijft dan van 'n sterk imponeerenden invloed bij het verhaal dat Do, na Fred's vertrek aan Mevrouw de Wilde's kleindochter Sannetje (studeert voor onderwijzeres en wordt gespeeld door Emma Morel) doet.

Want, vraagt Sannetje, hoe weet Do dat alles. En dan vertelt Do, hoe zij van Phil hield en Phil van haar, hoe zij bij den dood van zijn vader hem haar fortuin aanbood, hoe zij nooit op dien brief eenig antwoord kreeg, en alleen zijn vertrek tot gevolg had. Hoe hij haar, toen zij daarvan hoorde, voor de gesloten deur van zijn kamer, en zooals zij dacht, ook van zijn hart,

had laten staan en nu, pas na twee jaar, na in dezelfde stad als hij te zijn gaan studeeren, na twee jaar onder zijn ramen te hebben geleefd, voor 't eerst op deze vergadering weer 'n woord met hem gewisseld had. Zoo is hare lezing van het geval; 'n oogenblik later wordt Phil aangediend. Hij komt z'n excuses maken voor de persoonlijke aantijgingen in z'n speech, vormelijk en koel. En Do, die voor hem in de studentenstad kwam, voor hem daar wonen ging, kan zich niet bedwingen z'n naam te stamelen, door de koele zinnen van den trotschen

Fred versus Do en Do versus Phil gadeslaat. De aardigste, hartelijkste figuur is die van den twaalfjarigen padvinder Dolf, (door Mevrouw Lobo-Braakensiek op schitterende wijze vertolkt) die Phil adoreert, en tante Do zeer aanhangt, die Sannetje plaagt en Mevrouw de Wilde vereert, altijd even openhartig z'n gedachten zegt en van het spreekwoord „Kinderen spreken de waarheid” onbewust het bewijs is.

Na het onstuimige begin dezer Zondagochtend komt er rust tijdens den kerkgang; alleen Do blijft thuis, wacht op Phil, waarmede ze samen de paperassen moet doorzien en Dolf zal hen gezelschap houden. Als Dolf komt, wordt het gesprek weldra door Dolf's vragen dien kant uitgeleid, dat Phil in den vorm van 'n verhaaltje zijne lezing vertelt van wat tusschen hem en Do is gebeurd. Dat duldt Do niet. Ze stuurt Dolf weg, en vraagt ten slotte de waarheid en alleen de waarheid. Eindelijk zijn we er. Want nu blijkt, dat Phil had verwacht, dat Do begrepen had, dat wat hem zijns vaders partij deed kiezen in de treurige geschiedenis van diens dood, zijn oorzaak gevonden had in het feit, dat zijn moeder zich misdragen had. Dat, waar Do dat toen niet had begrepen, hij te trotsch geweest was, haar dat mede te deelen, omdat hij dat voelde als 'n concessie aan zijn liefde voor Do, welke hij daarvoor te hoog vond staan. Hij had begrepen willen worden, en kon, daarin teleurgesteld, haar niet meer tegemoet komen, omdat daarmee tevens zijn geloof in hare ziels „Ebenburtigheid” gevallen was, en geen concessie gedoogde.

Waarom dan toch nu weer, zij het ondanks zich zelve, die toenadering? Omdat hij nog van haar houdt! Maar al haar hoop wordt verijdeld weer, omdat hij niet afstappen kan van zijn wrok om z'n desillusie, bij het zien van haar gedachte in den brief van toenmaals uitgedrukt, waarbij zij, die volgens hem beter weten moest, had moeten voelen, waar het schortte, zich toch schaarde bij de groote massa en gesproken had over zijn „bekladden naam.”

Dergelijke dingen vergeef je niet. Maar dank zij de vriendelijke woorden van Mevrouw de Wilde, wier charmante liefvalligheid door Mevrouw Chr. Poolman werd weergegeven, breekt het ijs toch in het slotbedrijf en ondanks den hinderpaal door Do's plotse-linge verlovings met Fred (die daardoor door z'n examen komt) komt alles op z'n pootjes terecht.

Het charmante van dit stuk is, dat het geheel zoo in de liefvallige strikjes en lintjes van ontroerende jongelui's-sentimenten is gewikkeld, dat het au fond tragische van de situatie (bij Ibsen b.v. hadden ze elkaar niet gekregen en pour cause) geheel wordt verzacht, en in de zon der menschelijke vriendelijkheid wordt gekoesterd ter binnelijker ontluiking.

Deze waarheid bevat het stuk zeker: Tegen echte lieve dingen, voortvloeiend uit een waarachtige ziele-rijkdom, daartegen is geen wrok, geen haat bestand.

Maar iedere Phil loopt nu niet altijd op tegen eene vrouw als weduwe de Wilde, als 't om 'n lief ding gaat, en daarom zijn er nog zooveel ongelukkige menschen!

Sans cela.....!

TOM SCHILPEROORT

Rika Hopper en Jac. Reule

jongen heen, die hier echter geen notitie van neemt, zoodat zij zich zelve meester wordt en ten slotte even vormelijk, maar kapot van hem afscheid neemt, nadat ze afgesproken hebben, dat hij haar op de hoogte zal brengen der noodige praktische oefening, in verband met hare functie als presidente van „Studiebelang”.

Het tweede bedrijf geeft dezelfde plaats van handeling op Zondagochtend, waarop we Piet, de hospita zich gereed zien maken ter kerke te gaan, in de vroegte, (of ze komt van de vroegmis) en een oogenblik later Fred dronken thuis komt, geleid door Phil. Fred, die in 't vorig bedrijf 'n blauwtje liep bij Do — even na haar gesprek met Phil — is sinds aan den boemel. In z'n dronkenschap verwijt hij Phil, wat hij van Do omtrent diens vader vernam, en Phil, in woede ontstoken smijt hem neer, loopt weg, waarna Fred door Sannetje die allang verliefd op hem is, wordt geholpen, verbonden (hij heeft 'n wonde, omdat hij met 'n boer vocht) vervolgens door Piet naar bed gebracht, nadat hij Sannetje beloofd heeft, dat hij haar mee naar de rennen zal nemen dien middag, waardoor het goeie kind hoopt te verhinderen dat hij zich nog ernstiger misdraagt. Al deze gebeurtenissen worden door Marcus Nieuwenburg — den heer Hein Harms, die deze rol vertolkte, allen lof! —, (den buurman en huiseigenaar van Piet, en eveneens daar inwonende), meegemaakt.

Hij is de oude vrijer, die de „verwoestingen” der liefde in deze jonge menschen Sannetje versus Fred,

BERICHT.

In dit nummer van Panorama bevindt zich de laatste aflevering van den roman van Rudolf Heubner: JULIANA ROCKOX.

In een der volgende nummers zullen wij een begin maken met den geheel nieuwen roman van Bernhard Kellerman

DE TUNNEL,

welke roman in het buitenland een reuzensucces heeft. Alleen in Duitschland zijn er reeds 100.000 exemplaren verkocht. In ons volgend nummer zullen wij eenige bijzonderheden betreffende dezen roman mededeelen.